

«antiplanleggjararnar».
— Hesir ávara okkum um, at teir triggir í erva boða minni enn so altíð visdom í teirra hugsanum — ja, teir eru ofta beinleysis vandamiklir, tí har fyrtréttir teirra eru falskar, lúrir deyðin í øllum loikkum.

Við teir effektiva siga teir við Peter Druker's orðum: «vit koma ongan við við bara at effektivisera, rætta brek og reinsa fløskuhálsar, men bert við at troysta møguleikar, tí á verksmiðjum okkara eru eingi úrslit og eingi tilfeingi. — Har eru heldur eingi sonevnd «profitt-centur», nei, har eru bert útreiðslur ella «cost-centur». — Tit kunnu ikki skapa úrslit av persónum ella mskinum á virkinum líkamikið hvussu væl tey virka, tí tað er altíð onkur uttanfyri, sum ger av um strembanin og arbeiði á virkinum er burturpilt ella um tað verður positivt úrslit.

Tí skulu við heldur í størri mun brúka rikidemi okkara til troystan av møguleikum heldur enn bert at rætta brek.

Við øðrum orðum: málið er tí ikki bara at framleiða vørurnar á rættan hátt, men heldur at brúka okkara stremban og arbeiði til at finna tær røttu vørurnar at framleiða, so vit kunnu fáa nakað burturúr.

Um teir visindaligu halda teir, at hjá teimum er Guð deyður, istaðin er menniskjaligt vit og skil andin. Templið er tað visindaliga í visundini. Antiplanleggjararnir halda, at vit skulu ikki lata nakran veldugan formil ella ideologi styra okkara handlingum, tí tær eru altíð avmarkaðar og kunnu geva eina skeiva mynd. — Teir samanlíka hetta við blindar menn, sum eru farnir í holt við at kanna ein hval, summir frá kuluni, aðrir frá hamarstjólinum, teir skulu gera eina mynd av hvalinum og hvønn tyding hann hevur fyri okkum. — Tá arbeiðið er liðugt, hví havi teir fingið hvern sína mynd. Men hvalurin hverki endar ella byrjar við hvaljuni. — Og tydingurin av honum fyri okkum fer, sum vit dagliga fáa at vita, so við og við mangar og óvæntaðar leiðir. — Bæði í biologiska umhvørvi okkara og á utflutningsmarkaðunum.

Hetta domið sigur ikki bara nakað um lagnuna í kanningini hjá blindu liðinum, men eisini nakað um hugmóðið hjá honum, ið sigur søguna og væl dugir at doma teir blindu sum býttar, men seg sjálfan sum hin visa.

Um humanistarnir siga «antiplanleggjararnir», at

vit skulu als ikki lata teirra trygdarnet mót øllum óvæntaðum broytingum í hesum stóðugt broyandi alheimi doyva okkara sansar. Og av arbeiði teirra fyri at skapa eitt einlitt sterilt fólk vera einsamølu berararnir av virðismiklum eginleikum, vit knappliga einaferð kunnu fáa brúk fyri, geldir.

Nei, vit skulu tvørturimóti skapa okkum eina optimala ótrygd, eina ótrygd, sum styrkir og hvesir okkara sansar, og stóðugt noyðir okkum til at vera til reiðar at mæta stóðugu broytingunum, sum koma úr umheiminum. Teir meina stutt sagt, at vit skulu lata sokallaðar sunnar royndir, skapanargleði og intuition leiða okkum sum eina livandi, fria og nyskapandi kraft.

— Eg veit ikki, hvørjum av hesum 4 uppskotsstillarunum tit vilja geva rætt, spurningurin er um nakar teirra yvirhøvur hevur rætt, men tit fara at mæta teimum oftani við teirra 4 andlitum í tykkum sjálvum og rúndunum tykkum. Men andlitini skifta alla tíðina, alt eftir hvussu umstøðurnar hóska. Tey enda ofta sum eitt slag av ótolerantum «høvuðsprestum», hvers krut og blóðroykur dagliga berst hendavegin, kanska búgva onkrir her hjá okkum við.

Tá brúkar hvern maður sín bita av sannleikanum til at doma og øsa næstan við — soleiðis eru óvæntaðu fyrimunirnar av broytingartíðum, tá sosialar reimingar skapa nógvan beiskleika og agg til at kunna tryggja menniskjum, at tey ikki noyðast at hata og vera hataði í einsemi.

Tí haldi eg, nú tit fara higani, at teir tydingarmiklu tímarnir tit seinni skulu mæta í og læra, eru teir um mistu møguleikarnar, møguleikarnar, sum ongantíð vóru troyttir og framdir av tí at gávurnar og tilfeingið vórðu brúkt aðrastaðni, ella tí at onkur stóð í vegin. Tær andriku og «genialu» uppdagingarnar kunnu nevnliga fyrst siggjast og brúkast, tá lotan er búgvin, t.v.s. tá tær eru í trað við áhugamálini og gramatikkinna hjá teim ráðandi á økinum.

Hetta er tilfarið í livsins listaverki, sum kann brúkast soleiðis, at vit ikki læsa okkum fæst og stírta í trivialiteti og ævigari misnøgd.

Hesir mistu møguleikar eru læran, tit skulu minnast og í tonkunum troysta, — tí teir verða næstan ongantíð bokaðir á nakra konto, ella nevndir í ætlunum, ella í roknskapum

og frágreiðingum hjá organisatiónum. — Men teir eru tó rúndunum okkum, ikki í umhvørvinum, (minnist til tað, hetta er repitring). — Umhvørvið er ikki luftin, vit fylla lunguni við, fiskirika havði, sum skolar rúndunum okkum, sosiali bólkurin, vit hoyra til, húsini, vit búgva í, ganga í skúla í ella fara til arbeiðis í, og marknaðirnir, vit selja til! — líkamikið hvussu nógv hesi tó tykjast at vera rúndunum okkum, leys av okkum. — Tí í hvørjum einstøkum færi lærdu tit at tit skuldu spyrja fyrst: «Havi eg nakran møguleika at ávrika hatta?» — og síðani: «Hevur hetta nakran tyding fyri virksemi mitt?»

Er svarið uppá fyrsta spurningin NEI, eg kann ikki ávrika hetta, og uppá næsta spurningin JA! tað hevur tyding fyri virksemi mitt, fyrstani tá kunnu tit siga, at tað er í umhvørvinum, — ta letuna á ævini, tí kanska hava øll víðurskiptini broytt seg letuna eftir.

Í Føroyum hava vit ikki nógv dømi um inventionir uppdagingar, sum hava ført til innovationir og slóðbrótandi nýuppfindingar, — eg kann tó nevna eitt: tað er fotomedicin. — Um aldarskiðið vóru visindaligar kanningar gjørdar av meira enn 2000 ára gomlum meira ella minni tryliskum roynd av árinum ljósið hevði á ávisar sjúkur. Funnið varð fram til, at UV-geislingar kundu drepa einkynverur sum t.d. bakteriar. Eisini varð funnið fram til, at ljósviðgerð kundi lekja t.d. húðtuberkulosu, og fekk okkara Niels R. Finsen Nobelheimsloynina fyri hetta.

Fyri 20-30 árum síðani, aftaná menning innan optikk, elektronikk og fleiri visindagreinir av hesari uppdaging hansara, komu fyrstu laser-tólini fram í handlin til medicinska nýtslu. — Síðani hava vápnadnaðurin og samskiftisidnaðurin ment og tilgáð hetta tól til eitt sera framkomið reiðskap. Tað kann í dag, við at broyta eitt sindur uppá ljóslitir — og bylgjulongdir, nýtast til alt frá t.d. at skera stálplátur og diamantar vó, til at umvæla nethinnuna og lekja sjónina við.

— Hetta er eisini dómi um, hvussu mystikkur, royndir, hugflog, granskning, økonomi og handil, hvor á sinum øki kunnu finna saman til at klára uppgávur, sum í gjár antin vóru í umhvørvinum ella vóru skirdar pátrúgv.

Skulu vit gera okkum vón um at lata ynski okkara um at uppdaga, uppfina, menna og selja, verða veruleika, er m.a.

eisini neyðugt, at vit læra okkum ikki altíð at fordøma, øvunda og mistonkja hvønnannan, men at lærustovnar, visindagreinir, praktikantar, handil og list ikki bara styrkja um polariseringina í gerandisdegnum, men ganga fram í virðing fyri menniskjum, sum hugsa á øðrum bylgjulongdum og út frá óðrvisi fortreyttum. Gera vit tað, fara tit at leggja til merkis tey serligu bond, sum knýstast millum fremmandafólk, sum uppdaga at tey tala sama mál.

Uppskriftin kann vera henda:

— læt teg fyrst at fata heimin iðgjøgnum eyguni hjá medmenniskjum tinnum.

— ger tær greitt, at einhver fundamental ideologi ella patent — heims og menniskjuppfatan — er sera avmarkað.

— men minst til at eingin er sertróndur á nekrum økjum, heldur ikki hesum. — við orðum Seneca: erkvísið darin liður av dømsjúku; bert tann vísi er hin rætti til at døma, og hann fólir onga trøng til tess, fari eg at halda at.

— henda uppskriftin í hvussu so er eisini er eitt gott uppskot!

Til lukku øll somul, og góða eyðnu!

Snarferð til Noregs við



NORRØNU

Kostnaður einans kr. 1.140,-

íroknað prísir er: Sigling Tórshavn – Bergen og aftur í 4-koyggjukamari v/ handvaski

Ringið og fáið meira at vita



P/F SMYRIL LINE
Tlf. 1 5900

SUMMARKLÆÐIR

Vit hava t.d.:

Wrangler

BLUE ICE WASH OG
BLUE MOUNTAIN WASH



OYGGJA 89
LEIKIR
5-13 JULI



Stórt úrval av cowboybuksum til vaksir og børn



Kom inn og siggi úrval okkara